

هزار سال خمینی شهر

(سال شمار و روز شمار سده، همایون شهر و خمینی شهر)

محمد علی شاهین

ناشر: آستان اندیشه معاصر

www.ketab.ir

سرشناسه: شاهین، محمدعلی، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور: هزار سال خمینی شهر: سال شمار و روز شمار سده،
همایون شهر و خمینی شهر/ محمدعلی شاهین .
مشخصات نشر: گفتمان اندیشه معاصر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۳۸۲ ص.: مصور (رنگی)
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۷۹-۵۱-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
عنوان دیگر: سال شمار و روز شمار سده، همایون شهر و خمینی شهر .
موضوع: خمینی شهر -- تاریخ -- گاه شماری
موضوع -- History -- Khomeyni Shahr (Iran) : Chronology
رده بندی کنگره: DSR ۲۰۸۵ ۱۳۹۶ ۲ش ۸۵/
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۵۵۲۴۴

تحقیق و نگارش: محمدعلی شاهین

ویراستار: لیلا پیمانی

صفحه آرا: مازیار واحدی پور

طراح جلد: سیمین سعیدی

ناشر: گفتمان اندیشه معاصر

چاپ: گنج معرفت

نوبت اول چاپ: ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۷۹-۵۱-۸

قیمت: گالینگور ۵۰۰۰ تومان

شومیز ۴۵۰۰ تومان

۳۳۷۵۹۱۷-۳۳۶۰۲۱۶۶

فهرست

۸	 مقدمه
۱۷	 سال شمار
۹۹	 روز شمار خردادین ماه
۱۳۹	 روز شمار اردیبهشت ماه
۱۵۱	 روز شمار خرداد ماه
۱۷۳	 روز شمار تیر ماه
۱۹۵	 روز شمار مرداد ماه
۲۱۷	 روز شمار شهریور ماه
۲۳۳	 روز شمار مهر ماه
۲۵۷	 روز شمار آبان ماه
۲۸۳	 روز شمار آذر ماه
۳۰۳	 روز شمار دی ماه
۳۲۷	 روز شمار بهمن ماه
۳۴۹	 روز شمار اسفند ماه

مقدمه

تاریخ نویسی به روش ثبت وقایع به ترتیب وقوع حوادث، قرن های زیادی است که مورد مورخین از جمله بسیاری از مورخان بزرگ مسلمان مانند ابوجعفر محمد بن جریر طبری (۳۱۰ ق) در تاریخ الامم والملوک، ابوالفرج عبدالرحمان بن علی بن الجوزی (۶۷۷ ق) در المنتظم فی تاریخ الامم والملوک، شمس الدین محمد بن احمد ذهبی (۷۸۸ ق) در تاریخ الاسلام و بسیاری دیگر به کار رفته است.

در دوران مناصب سال شمارنویسی و روزشمارنویسی به عنوان یکی از روش های گزارش تاریخی به آنگاه خاص خود را به دست آورده است. دو کتاب «کرونولوژی تاریخ جهان» تألیف اشرف کنبرگ و ترجمه اردشیر خدادادیان و «رویدادنگاری تاریخ جهان» تألیف کالین مک ای دی ترجمه حسن افشار از جمله کتبی هستند که به این روش نگارش یافته اند.

«گاه شمار رویدادهای تاریخ معاصر خاورمیانه» و «روزشمار تاریخ ایران از مشروطه تا انقلاب اسلامی» نیز از نمونه کتاب هایی هستند که به زبان فارسی با روش ذکر شده نگارش یافته اند.

روز شمار و سال شمار چیست؟

«روزشمار» یعنی ثبت وقایع تاریخی بر اساس زمان وقوع در سرایبی که روز وقوع خبر مشخص باشد و «سال شمار» ثبت وقایعی است که تنها سال وقوع آنها مشخص باشد. بنابراین روزشمار و سال شمارنویسی نوعی ثبت وقایع است که محقق، اطلاعات واقعه را بر اساس روز و یا سال وقوع آنها ثبت می کند.

فواید کتب روزشمار و سال شمار چیست؟

محققان تاریخ، روزشمار را الفبای اصلی تاریخ نگاری می دانند و معتقدند اگر قرار باشد یک واقعه ای در تاریخ بازسازی شود و برای آن تحلیلی نگاشته گردد، در گام نخست باید عین خبری که رخ داده با ذکر منبع اصلی و دست اول، ثبت و در

دسترس قرار گیرد. این نوع ثبت وقایع، ماده خام و اصلی را بدون دخل و تصرف دیگران در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهد. بنابراین یکی از نخستین گام‌های لازم برای شناخت یک ملت، قوم، پدیده و یا شهر تهیه سال شمار، ماه شمار و روز شمار برای تاریخ آن است. با چنین روشی، جایگاه هر حادثه مهم و ارتباطش با حوادث پیش و پس از آن شناخته شده و فراز و نشیب‌های آن در بستر زمان نمایانده می‌شود. در این صورت پژوهشگران نکته‌ها و گره‌های نیازمند کاوش و بررسی را با استفاده از این منبع می‌توانند تا با دیگر سرنخ‌های موجود امکان تحقیق بیشتر پیرامون جوانب یک موضوع را برای خود و یا دیگر محققان فراهم کنند. کتاب حاضر کوششی است در جهت نگارش یک روز شمار و سال شمار در مورد منطقه‌ای که طی سال‌ها به لحاظ نام و محدوده جغرافیایی دستخوش تغییر شده است یعنی «ماریین»، «سده»، «همایون‌شهر» و «خمین شهر».

سال شمار و روز شمار خمینی‌شهر

گرچه تاریخ پیدایش روستاها را محلات موجود در منطقه‌ای که اکنون شهرستان خمینی شهر خوانده می‌شود به درست‌ترین شکل نیست ولی شواهد متعدد از جمله بناهای تاریخی، اسامی قدیمی و آداب و عین نشان از قدمت این منطقه دارد. منطقه‌ای که محدوده جغرافیایی آن روزگاری فراتر از آنکه اکنون روی نقشه نشان می‌دهد بوده به شکلی که روستاها و محلات اطراف خیابان اتکابان و نیز مناطق رهنان، دهنو، عاشق آباد و... از توابع آن محسوب می‌شدند. منطقه‌ای با این گستردگی جغرافیایی و قدمت، بی‌شک شاهد حوادث و اتفاقات زیادی بوده که در تاریخ استان و کشور نیز موثر واقع شده است لذا لازم است این رویدادها به عنوان پیشینه سردمان این دیار دست کم به صورت روز شمار و سال شمار ثبت شود. نگارنده با این نگاه از سال پیش و به طور جدی از سال ۱۳۸۸ ضرورت‌های موضوع را به خوبی احساس و تحقیقات خود را پیرامون آن شروع کرد. دستیابی به این مهم البته محدودیت‌های خود را داشت چرا که منابع مکتوب خاصی در دسترس نبود و موضوعات می‌بایست با اتکا به سرنخ‌هایی که از هر طریق از جمله شنیده‌ها و دیده‌های ۵۰ ساله شخصی به دست آمده بود، تعیین می‌شد و سپس داده‌های مربوط به هر کدام جمع‌آوری می‌گشت.

بر همین اساس، اطلاعات از روش‌های مختلفی مانند «گفتگو با شاهدان و مطلعان»، «بررسی اسناد و مدارک پراکنده» و «راستی‌سنجی» از طریق گفتگو با چندین نفر راجع به یک مطلب، گردآوری شده و منابع ذیل هر موضوع نگارش یافت. برخی حوادث، روز و ماه و سالش مشخص بود، برخی تنها ماه وقوع و برخی نیز تنها سال وقوع روشنی

داشت و در معدودی از وقایع نیز ناگزیر به حدس حدود زمانی واقعه بسنده شد. زمان وقوع اخباری که تنها ماه آن مشخص بود، آخرین روز ماه در نظر گرفته شد. یکی دیگر از نکات مهم و قابل توجه در این کتاب نام خمینی شهر است. از آن جا که نام این شهر بارها تغییر کرده، برای وقایع مختلف با توجه به زمان وقوع از نام «مارین»، «سده»، «همایون شهر» یا «خمینی شهر» بهره برده شده است.

توجه به نکات ذیل برای خواننده عزیز ضروری است:

۱- بدیهی است برخی حوادث و اخبار از دید نگارنده پنهان مانده و در این نوبت به ثبت نرسیده است. همچنین اطلاعات مربوط به برخی وقایع نیز ممکن است کامل نباشد که در نوبت‌های بعدی تدوین و اصلاح خواهد شد.

۱- مطالب تحقیق شده شامل اخبار، حوادث و تحولات مختلف اجتماعی، سیاسی، ورزشی هنری، عمرانی و همچنین شخصیت‌هاست تا امکان پژوهش و نیز قضاوت همه جانبه، موثر و آیر شهر را برای خوانندگان و محققان فراهم آورد.

- در مسیر تحقیق، نگارنده و تدوین این کتاب نویسنده از همکاری‌های عزیزان زیادی بهره برده است که بر خود می‌دانم همه آنها تشکر نمایم:

- کنگره سرداران و ۱۳۰۰ شهیدان شهر ستان خمینی شهر

- مطالب درج شده در دوهفته نامه فرست، مسولین، نویسندگان، خبرنگاران و عکاسان این نشریه از جمله لیلایمانی، سیمین سعیدی، طمه غفورزاده، روح اله حاجی حیدری، رسول مختاری و...

- مدیرعامل سازمان رفاهی تفریحی شهرداری ابرضا پیمانی و مسوول هنری سازمان احمد قاسمی

- مسوول دفتر نمایندگی میراث فرهنگی در شهرستان علیرضا حاجی

- محققین و مطلعین تاریخ شهر: مهدی نجفی، اکبر آذر بایجانی، بهرام رامی، اصغر عرب، رجعلی عاملی و...